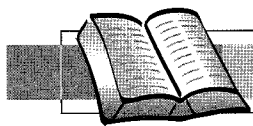

De Saambinder

KERKELIJK WEEKBLAD DER GEREFORMEERDE GEMEENTEN

Meditatie

Het kruis dragen in navolging van Christus

En die zijn kruis niet op zich neemt, en Mij navolgt, is Mijns niet waardig.

Mattheüs 10 : 38

De Heere Jezus heeft Zijn discipelen geroepen en dan lezen we hoe Hij Zijn discipelen uitzendt. Bij die uitzending heeft de Heere Jezus heel eerlijk verteld wat dat discipelschap inhoudt. Dat discipelschap zal weerstand en vijandschap oproepen. Tenslotte wijst de Heere Jezus Zijn discipelen op de noodzaak alles op te geven en alles te verdragen om der wille van het grote voorrecht bij Hem te mogen horen. En dan vat Hij dit samen en zegt: "En die zijn kruis niet op zich neemt en Mij navolgt, is Mijns niet waardig." Kruis is hier de verzamelnaam van alle vervolging, verdrukking en smaad. De Heere Jezus wil hier zeggen: "Allen die bij Mij horen, hebben iets van strijd, van kruis en druk te dragen."

De Heere Jezus heeft daar vaak over gesproken: over volgen en kruisdragen. Dat is een ander beeld dan wij ons vaak voorstellen. Want, waar komt dit kruis vandaan? Wel, dat komt van God, van de hemelse Vader, Die het Zijn kinderen oplegt. Paulus zegt: "Die Hij tevoren gekend heeft, heeft Hij ook verordineerd." Waartoe gekend? Waartoe verordineerd? Om het beeld van Zijn Zoon gelijkvormig te worden. En wat is het beeld dat wij van Christus krijgen? Wie Christus noemt, die noemt het kruis van Christus. Dat is Zijn beeld. Bij de Christus hoort het kruis. Bij de christen hoort ook het kruis. En zo hoort de kastijding, de strijd, de beproeving en het kruis wezenlijk bij het kinschap van God.

De Heere Jezus zegt dat wij dat kruis moeten opnemen. Nee, Hij zegt niet dat het gaat over het maken van een kruis of het uitzoeken van een kruis. De Vader kiest het kruis, hier beschikt God. Hier is de roep van het discipelschap: Opnemen! Dat kruis niet slegen, dat kruis niet inruilen. Ook niet weglopen bij dat kruis. Nee, er onder buigen. Opnemen! Dragen!

De Heere Jezus zegt ook: ieder zijn kruis. Zo heel persoonlijk spreekt Christus daarvan. Soms, in moeilijke momenten kunnen we wel eens denken dat het kruis van een ander ons beter zou passen. En dan willen wij wijzer zijn dan God, Die in Zijn soevereine liefde juist dit kruis voor ons uitgekozen heeft en voor ons nodig en nuttig acht. Zo was de onvruchtbaarheid van Sara het kruis in Abrahams tent. Voor Petrus was zijn drift een kruis. Voor Thomas was zijn zwaarmoedigheid een kruis. Ieder zijn eigen pak en ieder zijn eigen kruis. Soms donkere afgronden in je leven waar je met niemand over durft te spreken. Dat kruis kan zoveel maten en achtergronden hebben.

Maar in het leven van Gods kinderen is er één kruis, waar ze elkaar allemaal in herkennen: n.l. het kruis van de zonde. Het kruis van ons boze "ik". Het kruis van het ongeloof! Dat is eigenlijk het zwaarste kruis: de zonde van de oude mens. Philpot heeft eens gezegd: "Niemand doet Philpot zoveel kwaad, dan Philpot zelf." De Heere Jezus zegt:

"Wie Mijn discipel wil zijn, neme zijn kruis op." Zo is het kruis het merkteken en het onderscheidingsteken van het behoren tot de kudde van de Heere Jezus Christus.

Wat is de bedoeling van het kruis, dat zo schuurt en zo'n pijn doet? De Heere gebruikt het kruis als medicijn, om onze hoogmoed te vernederen en de oude mens te doen sterven. Dan wondt de Heere om te helen. Wat heeft Paulus geworsteld met zijn kruis, de doorn in het vlees. Maar de Heere heeft Zijn Licht erover op doen gaan, en toen zag Paulus waar het kruis goed voor was. Het was een medicijn, "opdat hij zich niet zou verheffen en opdat Zijn genade voor hem genoeg zou zijn." Onze natuur heeft de discipline van het kruis nodig om klein te blijven en ootmoed te blijven beoefenen.

Maar de Heere gebruikt een kruis in ons leven ook als een middel om zelfkennis te werken. Op de school van het kruis krijgen we Godskennis, zelfkennis en Christuskennis, om zo de liefde tot de zonde en de wereld te doden. En zo gebruikt de Heere ook een kruis om ons onrustig te maken, opdat ook Zijn kinderen dat vreemdelingschap op aarde leren beoefenen en leren uitzien naar dat betere vaderland, en opdat ze

Inhoud

Meditatie: Het kruis dragen in navolging van Christus	1
De ambten en de ambtsdragers (4)	2
Koningin Beatrix 67 jaar	3
Om het behoud van de kerk (slot)	5
Nieuwe levensbeschrijving van ds. Hendrik de Cock (2)	6
Gods Woord over de ergenissen (1)	8
Verslag begrafenis ds. L. Huisman	9
Kerknieuws	11
Berichten	12
Preekbeurten	12

DE SAAMBINDER
Kerkelijk weekblad
der Gereformeerde Gemeenten.

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofdredacteur: ds. A. Moerkerken.

Bijdragen van medewerkers en boeken ter recensie aan:

ds. A. Moerkerken,
Händelstraat 1,
2901 JC Capelle aan den IJssel,
tel. 010-4472388, fax 010-4472263.

Redacteur: ds. G.J. van Aalst.
Molendijk 136, 3286 BK Klaaswaal
tel. 0186-576990, fax 0186-575105

Kerkelijk nieuws en berichten aan:

redactie-secretaris: J.J. Verhage
Klooslaan 9, 2985 CK Ridderkerk
tel. 0180-420865, fax 0180-423583

Administratie en betalingen van
abonnements, adreswijzigingen,
predikbeurten en beroepingswerk aan:

De Saambinder - abonnements,
Postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599.
Postbankno. voor abonn. gelden: 64327.
email: kbgg@cbgg.nl

Alle advertenties aan:

Administratie van De Saambinder:
J. Honkoop, Jan Willem Frisohof 53,
2517 LA 's-Gravenhage,
tel. 070-3514465, fax 070-3512718.
Postbankno. 256686.
email: saambinder-adv@klikSAFE.nl

Advertenties € 0,50,- per mm.

Familieberichten

€ 0,40,- per mm.

Deze prijzen zijn excl. 19% btw.

Advertenties dienen uiterlijk donderdag
in bezit van de administratie te zijn.

Rouwadvertenties tot uiterlijk
maandagmorgen 9 uur.

Correspondentie-adres
Noord-Amerika:

Mr. Clarence Bleeker
1233 Leffingwell Av, N.E.,
Grand Rapids, Michigan,
U.S.A. 49505.

Abonnementsprijs bij vooruitbetaling:

voor Nederland: € 11,- per halfjaar
(te betalen per 1 april en 1 oktober
d.m.v. een acceptgiro)

voor het buitenland:

Luchtpost:

Amerika \$ 56,-, Canada \$ 68,-.

Zeepost:

Amerika \$ 49,-, Canada \$ 59,-.

De redactie kan niet aansprakelijk
worden gesteld voor de inhoud van de
advertenties en de ter recensie
aangeboden boeken.

mogen reizen naar die stad, welker kunstenaar en bouwmeester de Heere Zelf is.

Een ander doel van het kruis is om de heiligmaking in het leven van Gods kinderen te bevorderen. "Want genen hebben ons wel voor een korte tijd, naar dat het hun goed dacht, gekastijd; maar Deze kastijdt ons tot ons nut, opdat wij Zijner heiligheid zouden deelachtig worden." (Hebr. 12:10) Daarom dat kruis en die onbegrepen wegen in ons leven. Hij kastijdt ons tot ons nut. Dat kan tranen kosten en pijn doen. Wat kunnen de beproevingen je hulpeloos maken. Wat kan je hart beven onder het kruis. Maar het vuur zal het goud geen kwaad doen.

Het kruis is ook een middel tot groei in de genade. Want het kruis doet de genade in het leven van Gods kinderen allerheerlijkst blinken in tijden van beproeving en strijd. En zoals water een watermolen in beweging brengt, brengt het kruis het rad van het gebed en het geloof in beweging. In die weg

heeft Paulus ook geleerd volkomen van zichzelf af te zien. En wat is dat een onuitsprekelijke genade als je van jezelf af mag zien op de Heere Jezus Christus. Zo wil het kruis ons op de knieën brengen en afhankelijk maken, opdat een zondaar door het geloof tot Christus zou vluchten. Als het vlot van je bevindingen en ervaringen onder je weggetrokken wordt en je als een drenkeling in de golven van de beproeving op en neer geworpen wordt, dan word je weer uitgedreven naar de troon van Gods genade, naar de grote Kruisdrager: de Heere Jezus Christus, om bij Hem te schuilen en aan Zijn voeten neer te zinken. Om dan tot Jezus op te blikken, die Heiland, die Held, Die machtig is te verlossen. En dan van Zijn gezegende lippen te horen: "Vrees niet, Ik ben dood geweest en Ik leef tot in alle eeuwigheid." Dan is het kruis winst.

Houten,

ds. J.S. van der Net

De ambten en de ambtsdragers

(4)

Sloten we de vorige aflevering af met een korte beschouwing over het ouderlingenambt, in deze bijdrage vragen we speciaal aandacht voor een activiteit die meestal door ouderlingen wordt verricht, maar waarover nog veel misverstand bestaat, namelijk het preeklezen, dat helaas in onze gemeenten veel voorkomt als gevolg van het gebrek aan predikanten. Ook zal worden ingegaan op het ambt van de diakenen.

Preeklezen

Zoals we reeds opmerkten, is het preeklezen niet een taak die specifiek tot het ouderlingenambt behoort. Aan de ouderling is het leren en lezen in de gemeente niet opgedragen (Bouwman, *Geref. Kerkrecht*, deel 1, blz. 362). Zijn taak is het houden van opzicht en tucht over de gemeente. De preeklezer behoeft geen ouderling te zijn, al zal het er in de praktijk wel op neerkomen dat de ouderlingen lezen. Dat heeft ook de voorkeur, mede gelet op hun taak: opzicht te hebben over de leer. Maar als er geen

ouderlingen zijn die de gave van het voorlezen hebben, kan de kerkenraad zelfs ook een gemeentelid daarvoor aanwijzen. Deze bekleedt geen ambt, maar verricht een hulpdienst. De verantwoordelijkheid blijft bij de kerkenraad. Overigens ontbreekt er niets aan het ouderlingschap als een ouderling niet leest. Het is daarom helemaal niet verkeerd als een kerkenraad overweegt of alle ouderlingen wel moeten lezen. Elke ouderling zou zich bovendien moeten afvragen of het lezen door hem wel tot stichting van de gemeente is.

Ik neem hieronder over wat ds. K. de Gier over het preeklezen heeft geschreven in *De Dordtse Kerkorde*, Een praktische verklaring: "De lezer van de preek in de 'leesdiensten' verleent hulpdienst aan de dienaar des Woords (...) Ook de leesdienst is in zekere zin dienst des Woords, maar geen volkomen preekdienst. Toch is dan de lezer als helper van de predikant de mond die tot de gemeente spreekt door de geschreven preek voor te lezen in de gemeente. De lezer is zelf geen dienaar des Woords

Koningin Beatrix 67 jaar

Maandag zal Deo volente onze vorstin, Hare Majesteit Koningin Beatrix, 67 jaar worden. Van harte willen we haar Gods zegen toebidden over het nieuwe levensjaar dat zij mag ingaan. Wat is er veel over onze vorstin heengegaan in het recente verleden! Vorig jaar zag zij zich haar beide hoogbejaarde ouders ontvallen. Sinds oktober 2002 is zij weduwe – nu al meer dan twee jaar. Daarnaast is de nodige negatieve publiciteit over het Huis van Oranje gegaan, hetgeen haar bijzonder onaangenaam moet hebben getroffen.

Wij gevoelen ons nog altijd met het vorstenhuis verbonden. Hoewel we ons goed de gevoelens van teleurstelling en verdriet kunnen voorstellen die door sommigen zijn verwoord naar aanleiding van de gebeurtenissen rondom en

na het overlijden van Prins Bernhard, zullen we ons koningshuis toch niet laten vallen, door er bijvoorbeeld niet meer voor te bidden, door koninklijke onderscheidingen te weigeren of door niet meer te vlaggen op de daartoe bestemde feestdagen. Onze verbondenheid betreft namelijk niet in de eerste plaats de personen en hun levenswandel – die roepen helaas inderdaad nogal eens vragen op. Maar onze verbondenheid heeft andere wortels. Mogen we er drie noemen? Eerst: de Heere heeft het Huis van Oranje gebruikt bij de geboorte van onze natie. De door Willem van Oranje gebrachte offers (denk alleen al aan de levens van zijn broers!) zullen wij niet vergeten. Evenmin de wijze waarop hij getuigenis gaf van zijn geloof in de Allerhoogste. Ten

tweede: God heeft gewerkt in de geschiedenis van ons koningshuis. Hij heeft er Zijn kinderen gehad. In de derde plaats: God heeft ons in Zijn Woord gezegd dat Hij wil dat wij ons vorstenhuis achten en het betrekken in de voorbede, van week tot week. Laten we dat *blijven* doen en laat het geen vorm worden!

De Heere mocht onze vorstin gedachtig zijn en haar schenken wat een mensenkind nodig heeft in het uur waarin alle standsverschil zal wegvallen en alle menselijke waardigheid tekort zal schieten, namelijk het builoftskleed van Christus.

Capelle aan den IJssel,
ds. A. Moerkerken

en moet de preek lezen zoals zij door de predikant is geschreven. Alleen wanneer een preek te lang is of er iets in staat dat met het oog op een bijzondere omstandigheid er vroeger bijgevoegd is, mag de lezer wat uit de preek weglaten. Hij mag ook wel eens een vreemd woord vertalen. Maar dit geschiedt dan onder de verantwoordelijkheid van de kerkenraad. Overigens zijn alle toevoegingen en wijzigingen ongeoorloofd. In een gemeente waar een predikant is en er tijdens zijn afwezigheid een preek gelezen moet worden, moet ook wat de stof van de te lezen preek betreft, overleg plaatsvinden met de dienaar des Woords. Het preeklezen valt immers op het terrein van het profetisch ambt, het terrein van de dienaar des Woords. Wanneer de predikant bijvoorbeeld in verband met het kerkelijk jaar een zekere volgorde bepaald heeft in het nemen van zijn teksten, moet de lezer in zijn keuze van een preek hiermee rekening houden.”

Bouwman merkt nog op: “De kerkenraad leidt de gehele godsdienstoefening, houdt dus ook toezicht op wat er gelezen wordt en drage zorg dat in een gereformeerde kerk alleen een preek van een gereformeerd predi-

kant wordt gelezen, er mede rekening houdende, dat zulk een preek gelezen wordt, die de gemeente kan stichten, waarbij gelet wordt op de behoeften en noden van verstand en hart, van heel het leven der gemeente, en geve daartoe aan de preeklezer zijn instructie.”

Hoe verhoudt zich deze verantwoordelijkheid voor de te lezen preken met de handdruk voor en na de dienst van de dienstdoende ouderling? Het is een goede zaak dat niet alleen een predikant, die het Woord bedient, maar ook een ouderling, die in de leesdienst voorgaat, onderaan de preekstoel een handdruk krijgt van een medebroeder en na afloop weer een handdruk. In die handdruk ligt immers opgesloten, dat de kerkenraad de desbetreffende broeder opdraagt de preek te lezen en dat de kerkenraad aan het eind van de dienst die verantwoordelijkheid weer overneemt.

Een vraag die in dit verband ook werd gesteld, was of het gewenst is dat ook een ouderling bij het begin van de dienst het votum uitspreekt. De Generale Synode van 1974 heeft het toenmalige moderamen opgedragen een advies voor de orde van dienst op te stellen en dat aan de ge-

meenten voor te leggen. In dat door wijlen ds. J. van Haaren opgestelde advies staat: “In leesdiensten blijft votum en zegen achterwege en wordt eveneens (bedoeld is bij de diensten waarin proponenten voorgaan, WS) de zegengroet vervangen door de zegenbede (uit de Avondzang, WS). Dit advies is opgenomen in de Acta van de Generale Synode van 1977. De classis Ridderkerk besloot enige jaren geleden in de lijn van dit advies de gemeenten te adviseren om waar het uitspreken van het votum gebruikelijk is, dat voort te zetten en waar het niet gebruikelijk is, het niet in te voeren. De ook wel gebruikte formule: “Heere, dat ons begin moge zijn in Uw vreze, onze voortzetting zij in Uw kracht, en het einde van ons samenzijn moge zijn tot eer van Uw Naam”, vindt geen grond in Schrift of kerkorde, al is zij niet onschrijftuurlijk van inhoud.

Geen eigen voorkeur

Aangaande de preekkeuze moge uit het voorgaande duidelijk blijken dat niet de eigen voorkeuren van de preeklezer mogen overheersen, maar dat gekeken moet worden naar wat voor de gehele gemeente, en niet voor een bepaald deel daarvan, nodig

is. Het gaat om de *stichting van de gemeente*. Er is zelfverloochening voor nodig om niet toe te geven aan de drang om een preek te lezen waardoor een ambtsdrager zelf gesticht is, maar zich telkens af te vragen: wat is nuttig en nodig voor de gemeente? Er moet evenwicht zijn in de preken die gelezen worden. Het is niet goed als de ene ouderling altijd of in overwegende mate preken leest van Wulfert Floor en een ander altijd of bijna altijd preken van Philpot. Het is evenmin goed als de ene ouderling altijd zogenaamde appellerende preken uitzoekt om te lezen, terwijl de ander als tegenwicht aan de andere kant van de boot gaat hangen. De preekkeuze kan verraden waar de betrokken ambtsdrager staat. Dat moet niet. De kerkenraad moet ook in het preeklezen als een eenheid naar buiten treden. Die eenheid moet er ook zijn tussen de preken van de predikant en de preken die tijdens zijn afwezigheid gelezen worden.

Als we een poging doen om in dit opzicht enige handreiking te doen, zouden we dat in de volgende punten willen doen:

- a. De preken die gelezen worden zijn bij voorkeur van de hand van predikanten van de Gereformeerde Gemeenten, hetzij dezen nog leven dan wel reeds gestorven zijn.
- b. Voorts kunnen preken worden gelezen van oudvaders (Nadere Reformatoren), Engelse en Schotse puriteinen en van vroegere predikanten, van wie preken zijn uitgegeven, die in overeenstemming zijn met hetgeen vanouds in onze Gereformeerde Gemeenten is geleerd (te denken valt o.a. aan oefeningen van Wulfert Floor). Het is kerkelijk een juiste houding als alleen preken van geordineerde predikanten worden gelezen. Voor Floor zouden we, gelet op het eenvoudige en kostelijke onderwijs dat hij geeft, graag een uitzondering willen maken. Het is niet erg consequent, maar in het licht van de historie enigszins te verdedigen.
- c. Preken van afgezette predikanten worden niet gelezen (uitspraak Generale Synode).
- d. Preken die van de band zijn opgenomen, zonder schriftelijke erkenning door de auteur van de juistheid van het gesprokene, worden niet gelezen. Dat geldt ook voor preken die van internet zijn gedownload.

Het openbaar gebed

Bij het preeklezen behoort ook het voorgaan in het openbaar gebed. Dit moet wel steeds door een ouderling gedaan worden. In elke dienst behoren de noden en zorgen van de gemeente te worden opgedragen. Vooral de geestelijke noden. Ook de tijdelijke noden mogen niet ontbreken. Voorbede en dankzegging moeten worden gedaan voor de zieken en andere hulpbehoevenden en voor hen die bijzondere weldaden van de Heere ontvingen.

Ook de verder weg liggende noden en zorgen moeten in het gebed een plaats krijgen. Te denken valt aan de verdrukte kerk, zending, evangelisatie, volk, regering, vorstenhuis, het onderwijs, de catechese, de nood van de vele lege kansels in onze gemeenten, de Theologische School, de studerende, het werk der barmhartigheid en hen die daarin werkzaam zijn, de kerk in Nederland. Zo is dit rijtje nog wel uit te breiden. Om te voorkomen dat zowel in de morgenals in de middagdienst dezelfde zaken aan de Heere worden opgedragen, is het vanouds onder ons een goede gewoonte om in de morgendienst de geestelijke noden van bekeerden en onbekeerden de Heere voor te leggen, alsmede de zieken, rouwdragenden en gehandicapten. Ook de bediening van het Woord en het uitstoten van arbeiders om dat Woord te bedienen krijgt dan met name in de morgendienst een plaats. De andere noden en behoeften krijgen dan in het grote gebed tijdens de middagdienst een plaats. Dat voorkomt dat hij die 's middags moet lezen het gevoel heeft dat alle gras reeds voor de voeten is weggemaaid. Zonder daarin een strikte scheiding aan te brengen, geeft het ook een zekere orde. Laat alle dingen eerlijk en met orde geschieden.

De diakenen

De taak van de diakenen kan aan de hand van het bevestigingsformulier voor ouderlingen en diakenen als volgt worden samengevat:

1. de aalmoezen en goederen, die aan de armen gegeven worden, *verzamelen en bewaren*. Het formulier noemt daarbij als eigenschappen: naarstigheid en getrouwheid.
2. toezien dat tot hulp van de armen vele *goede middelen* gevonden mogen worden
3. *uitdelen* van de gaven. Daarbij

worden als noodzakelijke eigenschappen genoemd: onderscheidingsgave, voorzichtigheid, blijmoedigheid en eenvoudigheid, een bewogen en toegenegen gemoed.

4. *hulp bewijzen*, niet alleen met de uiterlijke gift, maar ook met troostelijke redenen uit het Woord van God.

De taak van de diaconie is door de komst van sociale verzekeringswetgeving veranderd. Al blijft het verlenen van hulp aan gemeenteleden of meelevendenden primair, de hulpverlening strekt zich ook uit tot allerlei instellingen van barmhartigheid. Daarbij zou als algemene beleidsregel kunnen worden gesteld dat als er voor een bepaalde taak een eigen deputaatschap of een instelling is die geheel of voor een deel van de Gereformeerde Gemeenten uitgaat, deze instelling voorrang heeft.

Met het oog op de veranderde maatschappelijke verhoudingen zouden de taken van de diakenen ook als volgt kunnen worden omschreven:

1. het bevorderen van het betrachten van onderling dienstbetoon in de gemeente
2. het verlenen van bijstand, verzorging of bescherming aan hen die dat behoeven, dan wel het treffen van voorzieningen daartoe
3. het verlenen van medewerking aan arbeid tot bevordering van het maatschappelijke welzijn van de gemeente en van hen die buiten zijn
4. het bijeenbrengen van voor de uitoefening van het diaconaat benodigde gelden
5. het vervullen van deze taken met troostelijke redenen uit het Woord van God en met gebed.

De diakenen verrichten hun werk in overleg met en onder verantwoordelijkheid van de kerkenraad in zijn geheel, tenzij deze ten aanzien van bepaalde taken van het diaconale werk of van bijzondere zaken op diaconaal terrein van dit overleg afziet, in welk geval de diakenen de kerkenraad niettemin over hun beleid verantwoording schuldig blijven. Daarover hebben we reeds enige opmerkingen gemaakt bij het bespreken van de onderlinge verhoudingen in de kerkenraad.

(wordt vervolgd)

Capelle aan den IJssel

ds. W. Silfhout

Om het behoud van een kerk

(slot)

Confrontatie, verzoening en perspectief

In de ontwikkelingen rond 1945 heeft de predikant van Veenendaal, ds. R. Kok, een belangrijke plaats ingenomen. Hij is het steeds, die de aanwezige bezwaren tegen dr. Steenblok en diens opvattingen vertolkt en dat ook in de jaren daarna zal blijven doen. Golverdingen gaat in hoofdstuk 6 uitvoerig en op boeiende wijze in op de weg, het werk en de persoonlijkheid van Kok. De kracht van ds. Kok lag in de prediking en in het pastoraat. Helaas was hij nogal eens onvoorzichtig en onnadenkend in zijn uitspraken. Theologische zelfcontrole was niet zijn sterkste zijde. Daardoor zouden zijn problematische uitdrukkingen na de oorlog in toenemende mate bezwaar ontmoeten. Bij de groeiende tegenstellingen en spanningen speelde ook de politieke component een rol: een verschil in waardering ten aanzien van de bezetting van de Duitsers tussen ds. Kersten en ds. Kok. Golverdingen concludeert dat bij de scheuring van 1953 een ontlading van allerlei spanningen heeft plaatsgevonden.

De confrontatie in de jaren 1947 en 1948 is niet in de laatste plaats veroorzaakt door verschillende uitdrukkingen en zienswijzen van ds. Kok, die voorkwamen in zijn preken en geschriften. In toenemende mate accentueert hij in die preken dat de beloften van het Evangelie aan elk lid van de gemeente zijn geschonken. Daartegenover staan de artikelen van dr. Steenblok, die zich kenmerken door een hoog abstractieniveau en een uitgesproken logische denktrant. Een en ander resulteert in de bekende vergadering van de classis Barneveld op 1 juni 1948. Daar zijn bezwaren ingebracht tegen de leer van ds. Kok. Daar vindt dan ook de confrontatie plaats, maar ook de verzoening. Hoewel ds. Kok zijn Rotterdamse collega ds. Kersten eerst zeer onheus behandelt, is duidelijk dat de laatste zich richt op een verzoening met ds. Kok en diens behoud voor de kring der gemeenten. Alle aanwezigen

stemmen ten slotte in met een verklaring van acht punten. Daarin wordt de leer van de twee verbonden kort vertolkt en beklemtoond dat de beloften van het verbond alleen aan de uitverkorenen zijn vermaakt. Tegelijkertijd wordt benadrukt dat de soevereine genade nooit de verantwoordelijkheid van de mens opheft, die verdoemd en gestraft wordt om eigen ongeloof en zonden. Zo werden nog vóór het sterven van ds. Kersten op 6 september 1948 alle theologische verschillen van inzicht tussen ds. Kersten en ds. Kok vereffend. En dat gaf ondanks alles weer perspectief.

Een laatste poging van Kersten om de opgetreden divergentie binnen de Gereformeerde Gemeenten af te zwakken en opnieuw de integratie van de gemeenten te bevorderen, is geweest een door hem verzorgde uitgave eind augustus 1948. Het betreft een vertaling van een beschouwing van de gebroeders Erskine en J. Fisher over *Het verbond der genade*, die door ds. Kersten werd voorzien van een inleiding van vijf pagina's. Ongetwijfeld heeft Kersten met deze uitgave bedoeld de koers van zijn beoogde opvolger dr. Steenblok bij te sturen. Enerzijds zien we dat hierdoor ds. Kok weer wordt herinnerd aan het voornaamste punt, op de classis Barneveld overeengekomen, namelijk dat de beloften van het Evangelie niet geschonken zijn aan elke hoorder daarvan, maar aan de uitverkorenen zijn vermaakt. Tegelijkertijd wordt door ds. Kersten de strak logische benadering van de beloften vanuit de verkiezing (door ds. Steenblok) doorbroken door de hantering van de begrippen 'recht van toegang' (alle hoorders van het Evangelie) en 'recht van bezit' (alleen door het geloof). Immers ontbrak in de sterk theoretische artikelenreeks van ds. Steenblok geheel of vrijwel geheel de aanbieding van de genade in de bediening van het Evangelie.

Helaas is de onrust na het sterven van ds. Kersten weer toegenomen. De toenemende polarisatie tussen ds.

Kok en ds. Steenblok zou resulteren in de schorsing van ds. Kok in 1950 en de breuk in de Gereformeerde Gemeenten in 1953. Dit wordt door de schrijver aangestipt in het zevende en laatste hoofdstuk: *Evaluatie*. En toch, boven alle breuklijnen op kerkelijk terrein mag gewezen worden op het perspectief van de eenheid in Gods Koninkrijk, dat door alles heen gestalte zal verkrijgen en dat zal zijn tot in eeuwigheid. Zo eindigt br. Golverdingen de *Evaluatie* met de woorden uit Psalm 93: 'Doch de HEERE in de hoogte is geweldiger dan het bruisen van grote wateren, dan de geweldige baren der zee. Uw getuigenissen zijn zeer getrouw, de heiligheid is Uwen huize sierlijk, HEERE, tot lange dagen'.

Slotopmerkingen

Na de zeven hoofdstukken volgen nog bijlagen, noten (55 pagina's met veel interessante detail-informatie), bronnen en registers. We mogen aan het einde van deze weergave van de inhoud van het boek van ds. Golverdingen concluderen, dat we veel waardering hebben voor de wijze waarop hij een voor de Gereformeerde Gemeenten belangwekkende en gevoelige materie heeft behandeld. Maar ook voor de lessen die we daaruit kunnen trekken, al bewijst de geschiedenis steeds weer dat we van de geschiedenis niet veel leren. De schrijver heeft de licht- en schaduwzijden van de jaren 1928-1948 op een evenwichtige wijze laten zien. Ook heeft hij getracht steeds weer de diverse meningen op een eerlijke wijze en genuanceerd weer te geven. Gezegd moet worden dat de auteur ook op objectieve en genuanceerde wijze heeft geschreven over de door hem zeer gewaardeerde en in een biografie beschreven ds. G.H. Kersten.

Op genuanceerde wijze de zaken beschrijven is overigens niet hetzelfde als vaag en onduidelijk blijven. Integendeel; zo zien we dat de schrijver heel helder en goed beargumenteerd de meningen van schrijvers als J. Blaauwendraad en J.P. Zwemer afwijst.

Wellicht zullen lezers van deze artikelenreeks concluderen dat ze het eigenlijk allemaal wel wisten. En inderdaad, diverse meningen (zoals over de algemene genade) waren wel bekend. Echter, de achterliggende details en de bronnen die door ds.

Golverdingen worden aangedragen, waren tot hiertoe veel minder of helemaal niet bekend. En vandaar dat we mogen zeggen, dat de schrijver een oude geschiedenis nieuw leven heeft ingeblazen. Ook de oude leeruitspraken van 1931 worden als het ware weer nieuw. En dat is helemaal niet erg. Ik heb dan ook enige moeite met de volgende zinsnede van ds. Golverdingen op p. 191: 'Leeruitspraken behoren typisch bij het kerkelijke klimaat van de eerste helft van de twintigste eeuw. Het feit dat ze in een belangrijke mate hebben bijgedragen aan de huidige kerkelijke verdeeldheid impliceert, dat het verder hanteren van dit instrument vandaag als verouderd en onwenselijk moet worden gezien'. Hierbij kan de vraag gesteld worden of de uitspraken van 1931 dan debet geweest zijn aan die kerkelijke verdeeldheid. Feit is toch, dat die verdeeldheid er al was en dat de uitspraken niet meer of minder hebben gedaan dan het bepalen van de leerstellige positie van onze gemeenten in de strijd om de verbonden. Wellicht had dit derhalve iets duidelijker moeten worden geformuleerd, want het zal de bedoeling van de schrijver niet zijn om een beroep vandaag op 1931 als verouderd en onwenselijk te bestempelen. Door de behandeling van de diverse wat dogmatisch gekleurde onderwerpen in het boek zou het geheel wat dor en theoretisch kunnen overko-

men. U zult echter al wel geproefd hebben, dat dat zeker niet het geval is. Golverdingen heeft een en ander op een zeer boeiende wijze naar voren weten te brengen. Wat dat betreft had ik graag gezien dat de schrijver nog wat meer de lijnen naar 1953 doorgetrokken had. Nu ligt de grens bij 1948, wanneer ds. G.H. Kersten wegvalt. Gezien de voortgaande ontwikkelingen rond de predikanten Kok en Steenblok was echter 1953 toch wat logischer geweest. Maar misschien komt dat nog eens in een vervolg.

Intussen hoop ik van harte dat velen dit boek zullen lezen. Tot lering en waarschuwing. Ook om doordrongen te zijn van het onmiskenbare feit, dat de Heere ondanks alles in onze gemeenten Zijn gunst en genade heeft willen verheerlijken. We mogen ook onze oudere jeugd wel aansporen tot het lezen van dit werk ter bevordering van enig kerkhistorisch besef. Dat is in onze dagen niet overbodig. Gezien de inhoud en de prachtige uitvoering met vele foto's is dit boek niet te duur. De Heere mocht lezing ervan zegenen.

N.a.v. Golverdingen, M. Om het behoud van een kerk. Uitg. Den Hertog, Houten. Prijs: € 22,50. 302 pagina's.

's-Gravenpolder, ds. J. Schipper

Nieuwe levensbeschrijving van ds. Hendrik de Cock

(2)
'Verleden week zondag waren wij te Steenwijk bij de Afscheidenen ter kerke; waar wij gesticht werden door ds. Dijkstra, gewezen veengraver, zonder eenige opleiding; maar wiens eenvoudige verkondiging van het Woord blijkbaar gezegd wordt in de vorming eener kleine gemeente die over 't algemeen, evenals de voorganger zelf, in nauwgezette pligbetrachting het beste bewijs geeft van de oprechtheid en kracht hares geloof. Ik twijfel eraan of in een welgeordenden toestand der kerk personen zonder eenige wetenschappelijke voorbereiding den kansel behooren te betreden; maar

in tijden zooals wij beleven, moeten wij ons dubbel verblijden, wanneer Gods Woord, onder welke vormen ook, verkondigd wordt; en er is versterking van ons eigen geloof, wanneer wij elders in levendige proeven mogen ervaren dat de prediking van het Evangelie, zonder eenigerlei steun van menschelijke kennis of welsprekendheid, krachtiger dan elke valschelijk aldus genaamde wetenschap is".

Luitsen J. Dijkstra

Drs. H. Veltman citeert deze zinsnede in zijn nieuwe boek over ds. Hendrik de Cock (blz. 156-157). Het betreft een uitspraak van mr. G.

Groen van Prinsterer in een brief aan de Reveilman Mackay op 10 augustus 1845. Groen heeft zelf de Afscheiding afgewezen, maar voortdurend het goed recht van de Afscheidenen op vrijheid van godsdienst bepleit. Zij waren en bleven voor hem directe geestverwanten, omdat zij met de Hervormden behoorden tot de gereformeerde gezindheid, die de belijdenisgeschriften onderschreef en wilde handhaven. De afgescheidenen zelf hebben zijn inzet voor tal van rechtbanken om hun belangen te bepleiten ten zeerste gewaardeerd.

De afgescheiden predikant die Groen beluisterde, was Luitsen J. Dijkstra. Hij was veenarbeider of turfgraver geweest in Smilde en kerkte regelmatig bij ds. De Cock na diens bekering. Van hem was de uitdrukking 'De waarheid is ons wel veertien uur reizen waard' (blz. 55). Hij zal voor die tijd als oefenaar in gezelschappen hebben gesproken. Dijkstra kwam altijd op zaterdagavond in Ulrum aan en vond dan logies in de herberg van Geertje Koster. Op de zondag na de schorsing van ds. De Cock, kort voor de kerstdagen van 1833, trad hij in deze herberg op als oefenaar in aanwezigheid van de predikant. Na een opleiding bij ds. de Cock werd hij in 1842 predikant te Steenwijk. De gedachte van Groen dat Dijkstra geen enkele opleiding zou hebben ontvangen, was dan ook niet helemaal juist.

De betekenis van de studie van Veldman ligt met name ook in het feit dat hij een compleet overzicht biedt van alle personen die De Cock door middel van een eenvoudige opleiding heeft toegerust om als evangeliedienaar de kerken van de Afscheiding te dienen (blz. 172-188). Ik ga dan ook aan het boeiend en gedetailleerd beschreven verhaal van de Afscheiding te Ulrum voorbij. Heel duidelijk wordt dat De Cock de Afscheiding niet heeft gezocht, maar tenslotte geen andere weg meer zag. Ook de schandelijke vervolging van de Afscheidenen, waarbij het hoge geldboetes regende en de voorgangers in de gevangenis terecht kwamen, moet onbesproken blijven.

De opleiding van predikanten

Reeds tijdens zijn verblijf in de gevangenis te Groningen in de win-

ter van 1834-1835 hield De Cock zich bezig met de vraag hoe de kerken straks nieuwe predikers zouden kunnen krijgen. Hij dacht er toen reeds aan om 'mannen uit het volk, die wegens godzaligheid, kennis en gaven geacht waren' aan te stellen. De eerste student was de 21-jarige boerenzoon en diaken Pieter Meinderts Dijksterhuis (1814-1882), die na een studie van drie jaar in 1840 predikant werd te Middelstum.

Hoewel de opleiding eenvoudig was, bleek de eerste synode van de afgescheidenen, die in Amsterdam in 1836 werd geleden, zich goed bewust van de kennis die een predikant nodig heeft: 'ervarendheid in de Grieksche en Hebreeuwsche talen', 'kennis van de beschouwende en dadelijke godgeleerdheid, goed verstand van het herderlijk werk en bekwaamheid in de predikante'. Op verschillende plaatsen in het land ontstonden kleine opleidingsinstituten. In Groningen begon de opleiding van Dijksterhuis met lessen in de oude talen van de theologisch geschoolde J. R. Ananias, die als hervormd lidmaat afstudeerde aan de universiteit van Groningen. Daarna volgde het onderwijs van De Cock. Met toestemming van zijn docent studeerde Dijksterhuis ook nog aan een instituut bij Wezel in Duitsland, terwijl deze boerenzoon waarschijnlijk ook nog een korte periode in Genève heeft doorgebracht voor studiedoel-einden.

In 1840 meldden zich vijf kandidaten om door de Groningse Provinciale Vergadering van de Christelijk Afgescheiden kerken toegelaten te worden tot de studie. Het betrof ondermeer de voormalige veldwachter en 'spijsverzorger' in een ziekenhuis Jacob Geert Huiskens, die tijdens de opleiding bij De Cock oefenaar is te Veendam en Wildervank. Hij werd in 1841 predikant en vertoonde sterke sympathieën voor de 'Kruisgezinden', die de aanvraag om erkenning bij de overheid onder een 'nieuwe' naam afwezen. Het overzicht van de door de Cock opgeleide personen eindigt met Jan Roelfs Ananias, die reeds ter sprake kwam vanwege zijn theologische vorming. Hij was in 1835 oefenaar geworden bij de afgescheiden gemeente van Groningen en werd na heel wat wederwaardigheden predikant te Meppel in 1842.

Keer op keer worden we bij de beschrijving van personen – ook het overzicht van de reeks institueringen (blz. 158-171) biedt er een aantal - getroffen door momenten uit het geestelijke leven van allerlei mannen en vrouwen, die voor ons onbekenden zijn, maar die behoren tot het volk van God uit die dagen. Evenals de publicaties van Wesseling en Smits maakt ook dit boek van Veldman duidelijk dat de Afscheiding onmiskenbaar gepaard ging met de opbloei van veel nieuw geestelijk leven!

De Cocks dagboekje

De schrijver publiceert in dit boek als bijlage (blz. 215-271) voor het eerst het dagboekje dat De Cock bijhield tijdens zijn verblijf in de gevangenis te Groningen van 28 november 1834 tot 26 februari 1835: *Mijne Ervaringen en bejegeningen en ontmoetingen in de gevangenis*. Omdat men zijn eigen verblijfskosten in de gevangenis moest betalen, noteerde De Cock in dit beknopte dagboek per dag wat hij 'verteerde'. Verder ontmoeten we hem als een man, die de dagen vulde met psalmgezang, bijbellezen, studie en het ontvangen van talrijke geestverwanten. Ik laat de notitie van 12 januari 1835 volgen: "Gezongen Ps. 116. Bezocht door Hendrik, door Jufvr. Ananias en Roelf Medema. Verzorgd door vr. Gozen met soep. Gezongen voorts 123, 124, 125. In donkeren Ps. 15 en 25:8-10. Gelezen de Boheemsche vervolgingen en de voorrede van het 4^e deel van Corput. Gezongen voorts 126, 127, 128, 129, 130, Ps. 15 en 131, waarna gedankt hebbende ben ik om 2½ uur naar bed gegaan". Duidelijk is dat vanuit de gemeenschap der heiligen de gevangen predikant veel liefde en medeleven heeft ontvangen. Het dagboekje zelf biedt niet meer dan de dagelijkse opsomming van de genoemde gegevens. De notities krijgen echter inhoud door de toelichtende aantekeningen over personen en omstandigheden, die duidelijk maken dat Veldman ook de kleinste details van de geschiedenis van de Afscheiding in Groningen beheerst.

Ten slotte

Dit boek kan ons inzicht in de geschiedenis van de Afscheiding sterk verdiepen. De schrijver ver-

zwijgt de gebreken van deze beweging niet. Hij legt echter ook aan de hand van de bronnen de bijbelse motieven van de afgescheidenen open. Met deze motieven van De Cock en de vele eenvoudigen die in de negentiende eeuw hebben gekozen voor kerkelijk leven naar Schrift en belijdenis, weten we ons nog altijd innerlijk verbonden. Tal van gezelschappen ontwaakten en beseften dat zij geroepen werden om opnieuw gestalte te geven aan de kerk van Christus.

De visie, uitgesproken in de 'Acte van Afscheiding of Wederkeering', dat de Hervormde Kerk van die dagen een valse kerk was, nemen we niet zo maar over. Die gedachte laat zich wel verstaan, omdat De Cock in Groningen omgeven was door collega's, classes en kerkelijke besturen, die duidelijk de moderne lijn volgden. Ds. G.H. Kersten oordeelde in 1947 mijns inziens terecht dat de Hervormde Kerk ten tijde van de Afscheiding niet op één lijn kan worden gesteld met de r.k. kerk, die in de geloofsbelijdenis wordt getypeerd als een valse kerk. De Hervormde Kerk had in 1816 wel de kracht aan de oude belijdenisgeschriften ontnomen, maar niet zoals de r.k. kerk op het Concilie van Trente een 'valse belijdenis' daarvoor in de plaats gesteld.

Het oordeel van de schrijver over ds. Ledeboer (blz. 147) verdient heroverweging. Er is meer over hem te zeggen, dan dat hij een 'pietistisch-mystieke koers' volgde. In zo'n typering proeven we even de vrijgemaakt gereformeerde achtergrond van de auteur, die overigens nergens hinderlijk aanwezig is. Wij zien met grote belangstelling de uitkomst van het promotieonderzoek van drs. Veldman tegemoet. Dan zal moeten blijken of hij het schriftuurlijk-bevindelijke karakter, dat in vele geschriften van De Cock heel duidelijk aanwezig is, op waarde weet te schatten. Heeft hij ook een antenne daarvoor?

Jammer is, dat de uitgever niet meer aandacht aan de afwerking van het manuscript heeft besteed. Er komen veel storende drukfouten en zogenaamde computerfouten in voor. Een echte misser is het ontbreken van een personenregister. Wie over kerkhistorische onderwerpen publiceert, is het aan zijn lezers verplicht om tenminste een personenregister

toespraak tot mevrouw Huisman en haar familie en vrienden, gaf hij uiting aan zijn hartelijk meeleven in het grote verdriet en in dit smartelijke verlies dat hen is overkomen en beval hij hen Gode en Zijn genade aan. Wij betreuren allen het heengaan van Lambertus Huisman, die bij zijn leven een getrouw dienaar van het Goddelijke Woord was. Wij weten welke grote plaats hij in uw midden innam als man voor zijn vrouw, als vader voor zijn kinderen, als opa voor zijn kleinkinderen en als vriend voor zijn vrienden. Maar in het bijzonder als herder en leraar – met zijn geheel eigen persoonlijkheid – is binnen onze gemeenten door zeer velen zijn overlijden als een groot verlies ervaren. De laatste jaren waren voor hem moeilijk en zwaar in de weg die God met hem ging, toen zijn lichaam en geest werden afgebroken. Deze weg van afbraak was voor allen zwaar, vooral voor moeder Huisman, die met Gods hulp en met veel liefde en steun van de kinderen, haar man heeft mogen bijstaan, zelfs tot zijn laatste uren. Toen is voor hem vervuld: ‘k Zal dan gedurig bij U zijn, want de Meester was daar en Hij riep hem. In die ure heeft hij de wens van zijn ziel verkregen. Nu mag hij zijn Koning dag en nacht dienen in Zijn tempel, met al de heiligen voor zijn troon. Hij heeft het loon van een getrouwe dienst-knecht verkregen. Op aarde is zijn werk geëindigd. En zijn gezegende Zaligmaker, de Heere Jezus Christus, Die hij hier op aarde zo vele malen met de liefde van zijn hart, zowel in Nederland als in Zuid Afrika, onder de prediking van het evangelie heeft voorgesteld, aangevoelen en aangeprezen, mag hij nu voor eeuwig aanschouwen. Toen is door hem de staf des geloofs afgelegd en het geloof overgegaan in aanschouwen, bekleed met het alles bedekkende kleed van Christus’ gerechtigheid. Het kleed dat Christus geweven heeft in Zijn bitter lijden en sterven op het kruis van Golgotha. Toen werd vervuld dat vrijmachtig en souverain welbehagen des Vaders. Ds. Huisman mocht het leven verlaten om in te gaan in de vreugde zijns Heeren, achterlatende een lichaam der zonde en des doods en verlost van alle zonde, smart en duisternis. Door de blinkende Morgenster wer-

den ook zijn zonden geworpen in een zee van eeuwige vergetelheid. Toen werd ook voor hem de belofte vervuld: “Want het volk, dat daarin woont zal vergeving van ongerechtigheid hebben en eeuwige blijdschap zal op hun hoofden wezen, maar treuring en zuchting zullen wegvlieden”.

In de rouwdienst was de tekstkeuze Psalm 9:10,11: “En de Heere zal een hoog Vertrek zijn voor de verdrukte, een hoog Vertrek in tijden van benauwdheid. En die Uw Naam kennen, zullen op U vertrouwen, omdat Gij, HEERE, niet hebt verlaten degenen die U zoeken”. Deze psalm van David spreekt van strijd en aanvechting, maar ook van overwinning in de Heere. Hoe menigmaal had de Heere David doen ervaren dat Hij een hoog Vertrek voor hem was geweest om te schuilen voor zijn vijanden; hoe was hij toen niet opgejaagd en vervolgd en had als het wild vertoefd in de hoogte van de steenrotsen. En daar heeft hij een beeld in gezien van de Schuilplaats in Zijn God.

Dat God een hoog Vertrek is in tijden van benauwdheid en een veilige Toevlucht – een toevluchtsoord – dag en nacht. Dat mag nu ook gezegd worden van die God, Die de God van Zijn volk is. Voor al Zijn kinderen is Hij immers hun toevlucht en Sterkte. Een Schuilplaats, waarin hun hart steeds schuilen mag in al hun leed, smart, verdriet en gemis. Ja, Hij is krachtig bevonden een Hulp in benauwheden! De dichter van deze psalm kende een toevlucht in zijn leven. Hij kende deze geborgenheid, waarvan hij ook zingt in Psalm 146 als hij zegt: “Hij houdt de wees en de weduwe staande”. Wat mag dat ook voor u moed geven voor de toekomst. Verwachting van die God, Die Zijn grote en dierbare beloften getrouw zal vervullen. Wel zullen het smartelijk verlies en het pijnlijke gemis, alsmede de eenzaamheid doorleefd en doorworsteld moeten worden. De pijnlijke herinnering aan hetgeen was en nu door de dood is ontvallen, zal zwaar en moeilijk zijn; maar houdt in die weg het oog op God gericht. Vertrouw op Hem en de uitkomst zal niet falen. David heeft het mogen ervaren en de Heere doet het allen ervaren, die in hun schreiend leed de toevlucht tot Hem hebben genomen. Want de

Heere belooft in de tekst dat Hij een hoog Vertrek zal zijn voor de bedrukte en een hoog Vertrek in tijden van benauwdheid.

Vervolgens stond ds. Kleppe stil bij wat de zonde heeft teweeggebracht en dat de bezoldiging van de zonde de dood is. Straks op de dodenakker zien wij de volle werkelijkheid van Gods woord: “Gij zijt stof en tot stof zult gij wederkeren”. Maar de eeuwige God heeft in Zijn grote barmhartigheid, naar Zijn eeuwig voornemen, een hoog Vertrek ontsloten in Zijn Zoon voor allen, die als boetvaardige zondaren, in de smart over hun zonden in een door God gewerkte droefheid zich tot Hem ter genezing wenden. Want Hij heelt gebrokenen van harte en Hij verbindt hen in hun smarten. Zo is God een hoog Vertrek voor de verdrukten in tijden van benauwdheid. Gods Kerk is alle eeuwen door aangevochten en verdrukt geweest. Tot in Zijn afscheidsgesprekken toe heeft Christus Zijn Kerk hierop voorbereid. “In de wereld zult gij verdrukking hebben, maar hebt goede moed, Ik heb de wereld overwonnen”. En nu zegt David in vers 11: “En die Uw Naam kennen, zullen op U vertrouwen, omdat Gij, Heere, niet hebt verlaten degenen die U zoeken”. Dat “kennen” is geloofskennis, wat als vrucht een vertrouwen op God en Zijn beloften heeft. Door de werking van de Heilige Geest verkrijgen wij een geheiligde kennis van God. Zij is een verkregen kennis door wedergeboorte uit God en een ervaringskennis vanuit de verborgen omgang met God. Daarin maakt Hij Zijn Naam bekend als de heilige en rechtvaardige God, maar Die ook in Christus de barmhartige en ontfermende God is en Die voor een boetvaardig zondaar in het bloed van Christus een gaarne vergevend God is. Dat is altijd de boodschap van het evangelie: “Zie het Lam Gods, Dat de zonde der wereld wegneemt”! En die Uw Naam kennen, zullen op U vertrouwen. Dit is het vertrouwen des geloofs. In die Naam vinden al Gods kinderen een pleitgrond. Die Naam des Heeren is een Sterke Toren, de rechtvaardige zal daarheen lopen en in een hoog Vertrek gesteld worden. Die Naam is heilig, groot en goed. En zo geven zij zich als een gans hulpeloze aan Hem over en verlaten zij zich op Zijn

genadige ontferming; steunende op de rijkdom van Zijn Naam. Dan mogen zij in het verlies van al het hunne met de dichter instemmen: "Maar die op Hem vertrouwt, op Hem alleen, ziet zich omringd met Zijn weldadigheên". Om te ervaren – alleen op grond van Christus' zoen- en kruisverdienste – Gij hebt niet verlaten degenen die U zoeken. Ook niet in uw eenzaamheid en smart. Want Hij heeft beloofd: Ik zal u niet begeven en Ik zal u niet verlaten. Ook niet als de ledige stoel van uw man en vader gezien zal worden, want voordat u die zag, zag God deze ledige plaats en Zijn zien is geen ledig zien, maar een zien vol ontferming. Dan maakt Hij het waar: in de grootste smarten blijven onze harten in den Heere gerust. Met God kunnen wij het leven door, aan en ook uit; ook u als weduwe. Met die God, Die het in Zijn Woord heeft toegezegd: "Maar als Hij bedroefd heeft, zo zal Hij Zich ontfermen naar de grootheid Zijner goedertierenheden". Zo vlucht dan in alle nood tot die God, Die door goedheid aangedreven, mild is in het schuldvergeven. Ja, wie Hem aanroept in zijn nood, vindt Zijn gunst oneindig groot!

Broeder Huisman is ons voorgegaan. Wij zullen volgen. Een van ons zal de eerste zijn. Zal het dan ook goed zijn? Zijn wij bereid God te ontmoeten? Kleinkinderen, gedenk aan uw Schepper in de dagen van uw jongelingschap! Hoe ruim en rijk heeft onze broeder het heil in Christus verklaard en gepredikt. Hoe heerlijk was zijn bediening, waarin Christus alles was en in allen. Zijn prediking had een sterk appellerend karakter, was op het hart van de hoorders gericht in betoning van geest en kracht. Nu geldt het voor hem: "Zalig zijn de doden, die in de Heere sterven, want van nu aan. Ja, zegt de Geest opdat zij rusten mogen van hun arbeid en hun werken volgen met hen". Wat is hij gelukkig! Daarom bidden wij u als gezanten van Christus wege, alsof God door ons bade, laat u met God verzoenen. Amen.

Na de prediking sprak br. Treuren nog een woord ter nagedachtenis, waarbij hij stilstond bij de genade Gods, verheerlijkt in het leven van ds. Huisman. Hoe hij in zijn bediening door de liefde van Christus gedrongen, niet alleen de nodiging

van het evangelie deed uitgaan tot hongerigen en dorstigen, tot ellendigen en bekommerden, belasten en beladenen, om hen te brengen tot aan de voet van het kruis; maar ook werd in zijn prediking de nodiging daartoe niet beperkt. Hij heeft naar luid van het evangelie – ook de stijven van hart en degenen die verre van de gerechtigheid waren en die hun geld uitgaven voor hetgeen geen brood was – gelokt tot deze Zaligmaker door hen te roepen tot bekering en geloof. Dat was zijn liefste werk. En toen hij die verschrikkelijke werkelijkheid zag, waarin het mensdom gevallen was, namelijk dat hij zich niet bekeerden en geloofden, toen heeft hij nochtans geleund en gesteund op het Woord van God: "Voorwaar, voorwaar zeg Ik u: de ure komt en is nu, wanneer de doden zullen horen de stem des Zoons van God, en die ze gehoord hebben, zullen leven". En Christus alzo verhoogd zijnde, bleek het leven en de kracht van zijn bediening te zijn. Zo hebben wij Hem – namelijk Jezus Christus – in zijn prediking door het geloof mogen aanschouwen. Hem aanschouwd in Zijn lijden, dat lijden, dat waarlijk weegt in Gods weegschaal en wij hebben in Zijn offerande een volkomen vrede gevonden. Zo gaf God hem als Zijn knecht aan onze gemeenten, als een genadig geschenk uit de doorboorde

handen van onze dierbare Middelaar. Met enkele woorden van troost en vermaning om te blijven in de weg die hun man en vader had gepredikt, besloot hij zijn woord ter nagedachtenis.

Tenslotte sprak ds. W. Vergeer een dankwoord uit tot ds. Kleppe en allen die aan de rouwdienst hun medewerking verleend hadden.

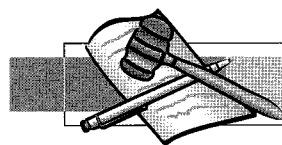
Aan de geopende groeve werd door de zoon en schoonzons, alsmede de kleinzons de kist grafwaarts gedragen. Nadat ds. Kleppe nog een enkel woord, alsmede de geloofsbelijdenis uitgesproken had, werd het stoffelijk overschot ter aarde besteld. Zo blijft dan zijn lichaam in de schoot der aarde – onder de Afrikaanse hemel – tot de dag der opstanding. Maar zijn ziel is nu bij zijn Jezus en zijn geloof is overgegaan in eeuwig aanschouwen. En mogen wij zingen:

*"Maar 't vrome volk, in U verheugd
Zal huppelen van zielevreugd,
Daar zij hun wens verkrijgen.
Hun blijdschap zal dan onbepaald,
Door 't licht dat van Zijn aanzicht
straalt
Ten hoogsten toppunt stijgen".*

En zij begonnen vrolijk te zijn! Soli Deo Gloria.

Potchefstroom,

G. Treuren

Kerknieuws

BEROEPINGSWERK

Beroepen:

te Doetinchem;
ds. A. Schreuder te Rijssen-Zuid;
te Moerkapelle:
ds. G. Clements te Gouda.

Bedankt:

voor Beekbergen en Sint Annaland:
ds. D. de Wit te Nieuw-Beijerland.

MUTATIES KERKELIJK JAARBOEK

Pag. 52, predikantsweduwen

Het adres van mev. W. Kuijt-Bos is gewijzigd in: Appt. 4; 47470 Chartwell Drive, Chilliwack, Britisch Columbia, Canada V2P 8A2. Tel./fax: 00-1-604-792-4546.

Pag. 180 gemeente KAMPEN

De nieuwe predikant is: ds. J.J. Tanis, Fernhoutstraat 1, 8266 EA Kampen, tel. 038-331 07 52.

HERDENKINGSDIENST TE BEEKBERGEN

Ter gelegenheid van het 100-jarig bestaan van de Geref. Gemeente te Beekbergen zal op D.V. **2 februari 2005** een herdenkingsdienst worden gehouden in haar kerkgebouw, Ruitermolenweg 29.

Deze dienst, die om 19.30 uur begint, zal worden geleid door ds. A. Schreuder. Diaken A.J. Stufken zal een kort overzicht geven van de geschiedenis en het eerste exemplaar van het herdenkingsboek overhandigen aan ds. A. Schreuder, consulent

van de gemeente.
Belangstellenden zijn van harte welkom.

HERDENKINGSDIENST TE OUDDORP

Op D.V. 7 februari 2005 is het 75 jaar geleden dat de Geref. Gemeente te Ouddorp werd geïnstitueerd. Ter gelegenheid van dit jubileum wordt een herdenkingsdienst gehouden in haar kerkgebouw, Spaanseweg 13, op D.V. donderdag **10 februari a.s.** Deze dienst, die aanvangt om 19.30 uur, zal worden geleid door de consulent, ds. A.A. Brugge.

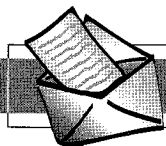
Belangstellenden zijn hartelijk welkom.

AANGEPASTE KERKDIENST TE AAGTEKERKE

D.V. zaterdag **5 februari a.s.** zal in het kerkgebouw van de Geref. Gemeente te Aagtekerke, Prelaatweg 17, een aangepaste kerkdienst worden gehouden voor mensen met een verstandelijke handicap. In deze dienst, die om 15.00 uur begint, hoopt ds. J.M.D. de Heer voor te gaan. Hij wenst te spreken over: "Adam en Eva uit het paradijs verdreven", n.a.v. Genesis 3.

Iedereen, wel of niet gehandicapt, is van harte welkom.

ds. Driessen; 's-Gravenpolder 9.30, 14.00 en 18.00 uur leesdienst; Hendrik-Ido-Ambacht 10.00 en 16.00 uur ds. Tuinier; Hilversum 18.00 uur ds. Melis; Houten 11.00 en 17.00 uur ds. Van der Net; Kampen 9.30 en 15.00 uur ds. Tanis; Kapelle-Biezeling 18.00 uur ds. Verweij; Klaaswaal 9.30 en 18.00 uur ds. Van Aalst; Kootwijkerbroek 10.00 en 19.00 uur ds. Beens; Krabbendijke 9.30 en 18.00 uur (H.D.) ds. Verschuure en 14.00 uur leesdienst; Krimpen a/d IJssel 10.00 en 16.30 uur ds. Mouw; Leerdam 19.00 uur ds. Visscher; Leiderdorp 16.30 uur ds. Paul; Lisse 10.00 en 16.00 uur ds. Neele; Middelburg-Centrum 9.30, 14.00 en 18.30 uur leesdienst; Middelburg-Zuid 9.30 en 18.30 uur ds. Van Gelder en 14.00 uur leesdienst; Mijdrecht 10.00 en 19.00 uur ds. Clements; Moerkapelle 16.30 uur ds. P. Mulder (doventolk); Nieuw Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. De Wit; Nieuwerkerk Zld (kerk aan de Ooststraat) 9.00 en 15.30 uur ds. Gunst; Nijkerk 9.30 en 18.30 uur ds. Mondria; Nunspeet 9.30 en 15.00 uur ds. Schot; Oostburg 15.30 uur ds. Schipper; Oostkapelle 18.30 uur ds. Vreugdenhil; Opheusden 10.00 en 18.30 uur ds. G. Pater; Oud Beijerland 9.30 en 18.00 uur leesdienst; Poederoyen 18.30 uur stud. Van Manen; Poortugaal 9.30 uur ds. B. van der Heiden en 19.00 uur ds. Silfhout; Puttershoek 15.00 uur ds. L. Blok; Rhenen (kerk: Kon. Elisabethplantsoen) 12.00 en 18.30 uur ds. Veenendaal; Ridderkerk 9.30 uur ds. P. Mulder en 18.30 ds. Tuinier; Ridderkerk-Slikkerveer 9.30 en 16.00 uur ds. C. Harinck; Rijssen-Noord 9.30, 14.30 en 18.30 uur leesdienst; Rijssen-West 9.30 uur ds. Mol en 15.00 ds. Meeuse; Rijssen-Zuid 9.30 en 18.30 uur ds. Schreuder en 14.30 uur leesdienst; Rotterdam-Alexanderpolder 15.30 uur ds. W. Harinck; Rotterdam-Centrum 15.00 uur ds. A.B. van der Heiden; Rotterdam-IJsselmonde 9.30 (H.A.) en 16.30 uur ds. Van Krimpen; Rotterdam-Zuidwijk 10.00 en 16.30 uur ds. Baaijens; Scherpenisse 9.30 en 18.30 uur ds. Brugge en 14.00 uur leesdienst; Scherpenzeel 10.00 en 19.30 uur ds. W.J. Karels; Scheveningen 10.00 en 17.00 uur leesdienst; Sint Annaland 14.00 uur ds. Brugge; Sint Philipsland 15.00 uur ds. J. de Pater; Soest 19.00 uur ds. Schot; Sprang Capelle 9.30 en 15.00 uur ds. M. Karens; Stolwijk 19.00 uur ds. P. Mulder; Terneuzen 10.00 en 18.30 uur ds. Schipper; Terwolde-De Vecht 9.30 en 14.30 uur leesdienst; Tholen 10.00 en 18.30 uur ds. De Jongste en 14.30 leesdienst; Tricht-Geldermalsen 15.00 uur ds. F. Mulder; Uddel 10.00 en 18.30 uur leesdienst; Urk 10.00 en 17.00 uur ds. Bakker; Utrecht 10.00 uur ds. Golverdingen; Veen 9.30 en 18.00 uur leesdienst; Vlaardingingen 10.00 en 16.30 uur ds. Zippro; Vlissingen 9.30 en 16.00 uur ds. Vreugdenhil; Waarde 9.30 uur ds.

Berichten

DISTRICTAVOND +16 TE GENEMUIDEN

Op D.V. zaterdag **5 februari 2005** hoopt district Noord-Oost +16 een districtsavond te houden in de kerk van de Geref. Gemeente te Genemuiden, Taghof 3. Ds. E. Hakvoort hoopt dan een inleiding te houden over: "Vreemdelingschap in de praktijk". Aanvang: 19.45 uur.

ZANG- EN ORGELAVOND IN GOES

Op D.V. zaterdag **5 februari 2005** wordt de jaarlijkse zang- en orgelavond gehouden in de Sionkerk van de Geref. Gemeente te

Goes, L. de Colignyalaan 177.

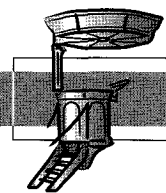
Hieraan wordt medewerking verleend door de mannenkoren "Rehoboth" uit Geldermalsen en "De Lofzang" uit Goes.

Klaas Jan Mulder zal de samenhang begeleiden en tevens enkele improvisaties laten horen.

Ds. G.J.N. Moens hoopt de avond te openen en een meditatie uit te spreken.

De collecte is bestemd voor het Deputaatschap Bijzondere Noden (t.b.v. slachtoffers zeebeving Zuidoost-Azië).

Aanvang: 19.00 uur.

Predikbeurten

ZONDAG 30 JANUARI 2005

Aagtekerke 9.30 en 14.30 uur ds. Verweij; Aalburg 18.00 uur ds. M. Karens; Alblasterdam 9.30 en 16.30 uur leesdienst; Almelo 10.00 uur ds. J.Karels en 15.00 uur ds. Schreuder; Amersfoort 9.30 en 16.30 uur ds. Visscher; Apeldoorn 10.00 en 17.00 uur ds. Kleppe; Arnhem 10.00 uur ds. Kattenberg en 16.00 uur leesdienst; Barendrecht (in CGKVoordijk 252) 13.30 en 19.00 uur ds. Terlouw; Barneveld 9.30 en 19.00 uur ds. Hogchem; Beekbergen 10.00 en 19.00 uur ds. Meeuse; Benthuizen 9.30 en 18.00 uur ds. A.B. van der Heiden; Berkenwoude 10.00 uur ds. Paul; Bodegraven 10.00 en 16.30 uur ds. Boogaard; Boskoop 9.30 uur leesdienst en 16.30 uur ds. Golverdingen; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 10.00 en 16.30 uur ds. Silfhout; Capelle a/d IJssel-West 10.00 en 17.00 uur ds. Moerkerken; De

Valk-Wekerom 9.30 en 19.00 uur leesdienst; Delft 10.00 en 16.00 uur stud. Van Belzen; Deventer 15.00 uur ds. J. Karels; Dinteloord 10.00 en 18.30 uur ds. J. de Pater; Dirksland 10.00 en 18.00 uur ds. P. Blok; Doetinchem 9.30 en 15.00 uur ds. Van Dieren; Dordrecht (in de Pauluskerk, Nassauweg) 10.00 en 18.30 uur leesdienst; Drachten 9.30 en 19.00 uur ds. Hoogerland; Ede (Noorderkerk, Amsterdamsseweg 9) 12.00 uur leesdienst en 19.00 uur ds. Van der Net; Elspeet 10.00 en 18.30 uur ds. Vermeij; Emmeloord 15.00 uur ds. Melis; Enschede 16.30 uur ds. Kattenberg; Enter 9.30 uur ds. Van Dijk en 19.00 uur ds. Kattenberg; Ermelo 9.30 en 18.30 uur leesdienst; Goes 9.30, 14.00 en 18.00 uur leesdienst; Gorinchem 19.00 uur ds. Golverdingen; Gouda 9.30 en 16.30 uur leesdienst; Goudswaard 10.00 en 18.00 uur ds. L. Blok; 's-Gravenhage 10.00 en 16.30 uur

Hofman en 14.00 en 18.00 uur leesdienst; Waardenburg 10.00 en 18.30 uur leesdienst; Wageningen 10.00 en 18.30 uur ds. F. Mulder; Werkendam 10.00 en 18.00 uur leesdienst; Westzaan 19.00 uur ds. Neele; Woerden 10.00 en 18.30 uur ds. W. Harinck; Yerseke 9.30 en 14.00 uur leesdienst en 18.00 uur ds. Van der Poel; Zeist 10.00 en 18.30 uur ds. Van Ekeveld; Zwijndrecht 9.30 en 16.30 uur ds. Mijnders; Zwolle 9.30 uur en 19.00 ds. Van Boven.

DINSDAG 1 FEBRUARI 2005

Andijk 19.30 uur ds. Hakvoort; Dirksland 19.30 uur ds. Brugge; Oud Beijerland 19.30 uur ds. Van Krimpen (Bijbellezing); Sprang Capelle 19.30 uur ds. Mondria; Uddel 19.30 uur ds. Mouw (voor de GBS).

WOENSDAG 2 FEBRUARI 2005

Beekbergen 19.30 uur ds. Schreuder (herdenking 100-jarig bestaan); Brakel 19.30 uur ds. M. Karens; Kapelle-Biezeling 15.00 uur ds. De Heer (huw.bev.); Nunspeet 19.30 uur ds. Schot (Bijbellezing); Oostvoorne 19.30 uur stud. Van Belzen; Rijssen-Noord 19.30 uur ds. Van Dieren; Rotterdam-Alexanderpolder 19.30 uur ds. Van der Net; Scherpenisse 19.30 uur ds. G. Pater; Scherpenzeel 19.30 uur ds. Vermeij; Soest 19.30 uur ds. Van Krimpen; Veen 19.30 uur ds. Melis (Bijbellezing); Veenendaal 19.30 uur ds. Tuinier; Wageningen 19.30 uur ds. F. Mulder (Bijbellezing); Zeist 19.30 uur ds. Van Ekeveld (Bijbellezing).

DONDERDAG 3 FEBRUARI 2005

Capelle a/d IJssel-West 19.45 ds. Kleppe; Gorinchem 19.30 uur ds. Van der Net; Hoogeveen 19.30 uur ds. Hakvoort; Meeuwen 19.30 uur ds. B. van der Heiden; Ouddorp 19.30 uur ds. J. de Pater; Sint Annaland 19.30 uur ds. De Wit; Stolwijk 19.30 uur ds. Schipper.

ZATERDAG 5 FEBRUARI 2005

Aagtekerke 15.00 uur ds. De Heer (gehandicaptendienst).

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN

Alkmaar:

Evangelist G. Baan; kerkgebouw 't Wuiver 2-a, Oudorp NH, gem. Alkmaar; diensten iedere zondag om 10.00 en 16.30 uur.

Amsterdam:

Evangelist J. Krijgsman; kerkgebouw Bij Simon de Looier, Looiersgracht 70. Samenkomsten iedere zondag 10.30 en 17.00 uur. Dage Amsterdam? Open van dinsdag t/m zaterdag tussen 10.00 - 16.00 uur. Hartelijk welkom!

Emmen:

Evangelist C. van Drunen; kerkgebouw Prinsesselaan 6-I te Emmen; diensten iedere zondag om 9.30 en 15.30 uur.

Leeuwarden:

Vacant; kerkgebouw Achter de Hoven 2-c; diensten iedere zondag om 9.30 en 16.00 uur. Zondag 30 januari: 9.30 en 16.00 evang. L. Versteeg.

Merksem:

Evangelist A. van Setten; Prot. Kerk,

Oude Barreellei 64; diensten iedere zondag om 10.00 en 17.00 uur.

Tilburg:

Evangelist H.J. van den Boogaart; kerkgebouw Offenbachstraat 105-107. Diensten iedere zondag om 10.00 en 18.30 uur.

U bent hartelijk welkom in de BIJBEL-winkel van dinsdag t/m zaterdag, tussen 10.00 en 17.00 uur. Offenbachstraat 107.

Advertenties

Allen die met ons hebben meegeleefd, op welke wijze dan ook, tijdens de ziekte en na het overlijden van mijn geliefde man, onze lieve, zorgzame vader, schoonvader en opa

Lambertus Huisman

Verbi Divini Minister

willen wij heel hartelijk danken.

Het heeft ons in ons groot verdriet gesterkt.

Vooral ook de vele berichten die ons bereikten over de vrucht van zijn arbeid heeft ons getroost.

De Heere die in Zijn Woord beloofd heeft een Man der weduwen en een Vader der Wezen te zijn, is onze Hulp en Sterkte.

Hij betone ons ook de God van de wordende geslachten te zijn.

Liefdegroeten van ons allen,
Mevrouw A.H. Huisman-van Dam
Kinderen en kleinkinderen

Potchefstroom, januari 2005

LEERKRACHTEN NODIG

Calvin Christian School in Alberta, Canada

Verleden jaar werden wij verblijd met twee leerkrachten uit Nederland! Wij vragen er een paar bij voor het komende schooljaar 2004-2005. Zowel in de lagere als in de hogere groepen.

Neem voor verdere informatie contact op met:

Dhr. J. P. de Wilde (Nederland): tel. 0182-613257

Directeur: William Grisnich: tel. 001-403 320 1650

(let op: 8 uur tijdsverschil!)

E-mail: wgrisnich@ccschool.ca

Te huur **ruime vakantiewoning** in Zuid-Alberta, Canada, omgeving van Lethbridge. Prachtig gelegen, uitzicht op rivier, prairie en Rocky Mountains, dichtbij dorp en kerken. Voor inlichtingen 00-1403-553-4023. Hollands sprekend.

Collectebonnen machinaal tellen?

vraag demo en/of referentie

0548-515415

Begrafnis Verzorging Tollenaar

Voltastraat 21, 4532 LG Terneuzen
Tel. 0115-612554 - **Geen crematies**

T. O. KLASSE
MAAKT ONDERSCHIED

Op zaterdagmiddag
voor u deuren open
voor u deuren open
voor u deuren open

BRM - Geestdramas - € 0,00 m.j.k.
Dag en nacht bereikbaar

Mozartlaan 13
3131 ES Vlaardingen
Tel. 010 - 4600509

Te huur ruime hoekwoning in Ermelo, mooie tuin, 5 min. fietsen van bos, hei en zwembad, van 30/7 t/m 12/8. € 500,-. Tel. 0341-561699.

KLASSE
MAAKT ONDERSCHIED

Stolk Orgels is hoofddoel van
Johannus - Eminent
Domus - Ahlborn

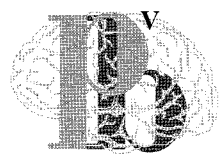
Stolk Orgels

tel.: 0180 - 31 56 52

Nieuwerkerk a/d IJssel, Vrijheidslaan 55,
Krabbendijke, Oostpolderweg 1
Nederhemert Nrd., Ormelingsstraat 36
Beesd, Veerweg 14
Papendrecht, Overtoom 18

UNIEK IN PRIJS

T.h. kamer, keuken, slk. en badkamer voor 2 pers. Omg. bos, Rijn en dierentuin, geen radio of TV. Z.i.e.h. 0317-615666.

PSYCHOLOGENPRAKTIJK
BROUWER

hulpverlening aan kinderen en volwassenen

vestigingen

RIDDERKERK
Verlengde Kerkweg 11

BARNEVELD
Rozenstraat 1-a

METEREN (GELDERMALSEN)
Dorpsstraat 18

Bel voor informatie of aanmelding

**NATUUR- EN KERKHISTORIE-
RHS SCHOTSE HOOGLANDEN
EN EILANDEN SKYE EN LEWIS.**

D.V. van 6 t/m 16 juli a.s. Vraag informatie tel. 078 6144368; e-mail: l.j.van.vollen@wv.nl

Op afspraak ook Service aan huis!
M 06 5321 5334

Luke's persoonlijke secretarium op de 'Hofstee', te Nunspeet. Van alle gemakken voorzien, met veel privacy. Voor inlichtingen en reservering. Tel. 0111-641843. P.S. Nette bewoning vereist.

Vos

Wij verzorgen begrafenissen in alle plaatsen op de Veluwe en in Rijssen en aangrenzende gebieden.

Geen crematies.

Ongeacht bij welke begrafenisvereniging of begrafenisfonds men is aangesloten.

Begrafenisverzorging Vos

Aardhuisweg 74, 3888 MG Uddel
tel. (0577) 401689, fax (0577) 401027

BEGRAFENISVERZORGING VOS - VERTROUWD VERZORGD

Te koop: goed onderhouden hoekwoning in Barendrecht. Rustig gelegen in woonwijk, nabij kerk en school. Inhoud 325 m3, 4 slaapkamers. Vraagprijs € 225.000,- k.k. Tel. 06-40779095.

Boeder Scherpenzeel

AMBTSKLEDING

Kostuums: 2 en 3 delig zwart - grijs - e.a.
Preekjassen ~ Jacquets ~ Pantalons
Streppantalons ~ Overhemden ~
Stropdassen ~ Sokken ~ Overjassen
Hoeden ~ Schoenen

Winkel:
Dorpsstraat 229, 3925 KC Scherpenzeel
Telefoon 033-2778899 / 033-2778068

Op afspraak ook Service aan huis!
M 06 5321 5334

RST

KRAAMZORG
THUISZORG

RST Zorgverleners.
600 zorgverleners staan voor u klaar!
Voor identiteit en kwaliteit.

Bel voor informatie over kraamzorg, wijkzorg, gespecialiseerde verzorging, verpleging, (huishoudelijke) verzorging: 0342 - 42 23 24.
Of wordt zelf RST Zorgverlener!
Reageer op: 0342 - 40 54 65 of info@rstzorg.nl

Identiteit
Kwaliteit!

Tel (0342) 42 23 24

Burg. Kuntzelaan 27-a • Postbus 154
3770 AD Barneveld • Fax (0342) 42 25 50
www.rstzorg.nl • E-mail: info@rstzorg.nl

T.h. Zuna (OV), 6-pers. bungalows, v.a.g.v. Zeer geschikt voor gezinnen met kinderen en 55+ die van rust houden. Mooie fiets-, vis- en zwemgelegenheden. 55+ buiten schoolvak. korting. Bel voor kleurenfolder/info vak.oord Holsappel, tel. 0548-512790.

CHR. BEGRAFENISONDERNEMING
G. WEGENAAR

Regentesselaan 43 Tel.: (0318) 52 66 41
3905 GT Veenendaal Fax (0318) 55 42 04

Wij verzorgen begrafenissen in Veenendaal, Ede, Bennekom, Wageningen, Rheden e.o.

**Ameland-Terschelling t.h. Chalets/
Stacars** alle comf. huur niet (te) duur! (22/7-12/8 bezet)
www.vdsluisvakanties.nl
0512-516096

Bible Teacher position

The School board of Timothy Christian School (Chilliwack, BC, Canada) welcomes applications for Bible Teacher. Applicants should be a member of the Gereformeerde Gemeente and hold a degree in theology (min. 2e graads). For more information please contact the School Board Secretary Co Neels, 10662 Chapman Road, Rosedale B.C., V0X 1X0, Canada, jneels@familynet.bc.ca, Tel: 604 794 7510, Fax: 604 794 7563

IN LIEFDEVOLLE HERINNERING...

Uw gedachten over een uniek gedenkteken geven wij gestalte in natuursteen. Vraag naar het fotoboek met vele voorbeelden.

Goes: Ronde Ringbaan-West
Telefoon (0113) 216555

Middelburg: Arnesteinweg 40
Telefoon (0118) 612579

Zoetermeer: Argonstraat 66
Industrieterrein Lansinghage
Telefoon (079) 3615010

Email: info@grafgedenktekens.nl

Veluwe, vak.verblijf in mooi omgeving, t/m 6 pers. ev. ook voor de wintermaanden. Tel. 0571-291021 of 0318-572127.

Begrafenisverzorging Kina

Begravenissen in Capelle a/d IJssel e.o. D.W. Schipper, tel. 010-458 31 12. Wij verzorgen geen crematies.

T.h. omgeving **Beekbergen** (lieren) tot 6 pers. zomerhuis.
Bel voor informatie 055-5062744

Te huur: Camping "De Hofstee"
in Nunspeet. **Luxe 6 pers.**
stacar v.a.g.v incl. wasmachine en droger. Mooie fiets en wandelroutes. Aan de rand van bossen en water.
Tel. 0187-651644 of 06-23487079

Oosterend - Texel
Bungalowpark "De Verrassing"
Bel voor informatie 0222 31 83 91

Te koop: Dubbel chalet te Wekerom
op 430m pachtgrond, gelegen aan bredelaan met 12 chalets. Volledig gemeubileerd en gestoffeerd met 3 slaapkamers, douche en cv.
Prijs 75.000,- euro. Tel.:0186-661843

Van BOEKHANDEL & UITGEVERIJ
Horsen bv

DORPSTRAAT 100 - 3881 BE PUTTEN
Tel. 0341 36 22 77 Fax 0341 36 20 77

Statensbijbels - Huisbijbels - Kinderbijbels
Kerkbijbels (alles Statenvertaling)
Theologische werken - Dagboeken
Bijbel- en Catechismusverklaringen
Leesboeken voor jong en oud
Voordeelaanbiedingen
Tweedehands en Antiquarisch
Psalm- en Muziekboeken
Bladmuziek (noten en klavarskribo)
CD's en Musicassettes
Boeken- en CD-bonnen
Wens- en Gelegenheidskaarten

Nieuw project

Stichting China

Stichting China is gestart met vertaling van de Commentaren van Calvijn

Een noodzakelijk project!

De Chinese huistgemeenten nu ook in de voetsporen van Calvijn, laat de Muur geen belemmering zijn!

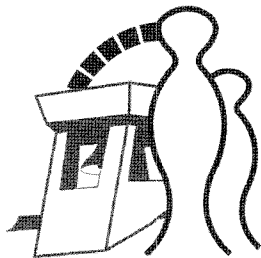
Steun de vervolgdde kerk in China en maak een gift over op

giro 320666

Info/secretariaat:
Postbus 1150 • 3900 BD Veenendaal
tel. 0318-510520 • e-mail: info@stichtingchina.nl
Giro 320666 t.n.v. Stichting China
www.stichtingchina.nl

Bakkeveen (Fries-Dr.Wouden) bij Drachten t.h. Stacars alle comf. huur niet (te) duur! 0512-516096
www.vdsluisvakanties.nl

www.israelreizen.nl
D.V. 8 feb. a.s. info avond door Israëlgids Jakob Nof in Veenendaal
Tel. 0318-540415

Vereniging tot het verstrekken van christelijk basisonderwijs op gereformeerde grondslag te Opheusden

Onder de vereniging ressorteren twee scholen.

De stichting van een derde school is in voorbereiding

De Rehobothschool wordt bezocht door ongeveer 420 leerlingen, verdeeld over 18 groepen.

Een vrijblijvend bezoek aan de school behoort uiteraard tot de mogelijkheden.

Sollicitanten dienen bij voorkeur kerkelijk verbonden te zijn aan de (Oud) Gereformeerde Gemeenten (in Nederland).

Het bestuur van bovengenoemde vereniging roept voor de Rehobothschool te Opheusden sollicitanten op voor de functies van:

A) Groepsleerkracht

Het betreft een vacature in verband met uitbreiding in de onderbouw.

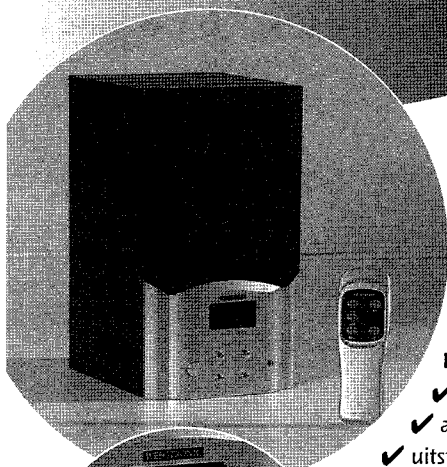
B) Onderwijsassistent

De onderwijsassistent verricht RT-werkzaamheden en ondersteunt de leerkrachten.

Beide vacatures ontstaan met ingang van het schooljaar 2005-2006.

Inlichtingen worden graag verstrekt door de locatiedirecteur van de Rehobothschool, de heer H.Hille, tel: (0488)443009 of (0488)442815 (privé). Sollicitaties dienen vóór 12 februari 2005 te worden gezonden aan het schoolbestuur, Postbus 38, 4043 ZG Opheusden.

WESOTRONIC

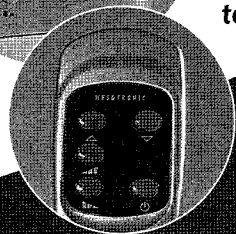
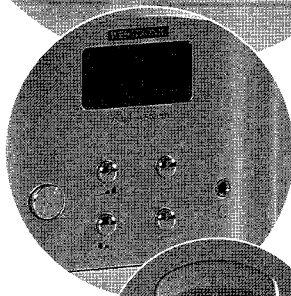
Wesotronic introduceert DE OPLOSSING voor kerktelefonie:

Het DKtel systeem (Draadloze Kerktelefoon via de ether)

De belangrijkste voordelen zijn:

- ✓ geen telefoonkosten / internetaansluiting
- ✓ aanmerkelijk goedkoper dan andere systemen
- ✓ uitstekende geluidskwaliteit
- ✓ eenvoudig en flexibel in gebruik

Het Agentschap Telecom heeft officieel toestemming verleend om het DKtel systeem per 1 januari 2005 in gebruik te nemen!

In samenwerking met SIKN

Wesotronic B.V.
Nunspeet, Barendrecht
Telefoon 0341 - 271000
www.wesotronic.nl

Treurniet Orgels

De Orgelspecialzaak voor de hele Benelux!

Hartelijk welkom in onze showroom!

- Volop keus in nieuwe en gebruikte (digitaal gesampled) orgels
- Volwaardige Huisgarantie
- Hoge kortingen
- Speciale inruilacties
- Vakkundig advies
- Eigen servicedienst
- Eigen transportdienst

www.treurniet-orgels.nl
Tel.: 010 - 5113867

Te huur op camping de Hofstee te Nunspeet onze luxe ingerichte **6-persoons chalet**. Wasmachine en fietsen aanwezig. Vanaf heden nog vrij! (Bezet week 28 t/m 31.) Bel: 038-4204120 of mail naar chalet-dehofstee@klikSAFE.nl

Student zoekt kamer/woonruimte in Leiden/omg. vanaf ± sept. Reacties: 0113-312658 B.g.g. 06-52180412

TE KOOP: gemeub. 5-pers. VAK.HUISJE op "De Hofstee" te Nunspeet. tel. 0341-257041/ 06-12237982

Te huur:

Zeeland/Schouwen 6-pers. bung., zeer rustig gelegen voor-, en naseizoen korting!! bezet week 29 t/m 33 bel ons! (0488) 44 20 31
www.karensrecreatie.nl

ZEELAND: Kamperen bij de boer! Gezellige minicamping tussen Oosterland en Bruinisse. Nabij Grevelingenmeer. Ruime plaatsen. Kijk op www.DEWELBLOK.nl of bel 0111-482523 voor folder en informatie.

Ontwerp
 Realisatie
 Restauratie

Van Lagen Forsythiastraat 44
6744 AS Edeveen
0318 - 67 30 45 / 06 - 23 618 640

Door al uw glas in lood werken

De volgende 7 cassettes bieden wij u t.b.v. de zending te koop aan:

- Ds. G. Beens - Numeri 6:24-26
- Ds. P. Blok - Johannes 15:5
- Ds. C. Hogchem - Romeinen 14:7-9
- Ds. W.J. Karels - Daniël 12:13
- Ds. M. Karens - Hooglied 1:5
- Ds. A. Moerkerken - Exodus 16:14-15;
- Ds. W. Visscher - Exodus 30:17-21.

De cassettes zijn helder en duidelijk opgenomen. De prijs is slechts € 23,- Geen Portokosten.
Inl. I. Bos, Leusbroekerweg 15, 3832 BG Leusden. Tel. en Fax nummer: 033-2862261 Dagelijks van 8-22 uur. Bgg. 06-28378488.

Verwoestende vloedgolf

Een metershoge vloedgolf heeft met allesvernietigende kracht de kusten van Zuid-Azië getroffen. Een muur van water maakte een einde aan het leven van tienduizenden mensen. Meer dan een miljoen mensen hebben hun huis en bezittingen verloren.

Komt u ook te hulp?

Vrij van schenkingsrecht!

Giro 307447

t.n.v. Dep. Hulpverl.
in Bijz. Noden te Woerden
n.v.v. Hulp Zuid-Azië

DEPUTAATSCHAP TOT HULPVERLENING IN BIJZONDERE NODEN
VAN DE GEREFORMEERDE GEMEENTEN

Postbus 615 • 3440 AP Woerden • T (0348) 48 99 10 • F (0348) 48 37 21 • E hbn_relief@cbgg.nl • Giro: 307447